

СССР-т амтн баядг гермүд тосхлгьиг делгрүллгьнә тускар

КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н
Министрмүдин Советин тогтавр

Күч-көлсчирин бийснь эзл-
дях йосн тогтн социализмин
орн-нутгт олтн-амтнә баяхтә
баядл-джиргьлин кемджәг бәд-
лүллгьн эрки чинртә төрмүдин
негнь болджана. Олтн-амтнә
джиргьлин болн кишгин туск,
терүнә баядл-джиргьлинь саяр-
үлхин туск күцләс ах төр
Коммунистическ партьд болн
Советск правительствд уга.

Мана орн-нутгт йосн күч-
көлсчирин гарт орсна хбн,
Советск государств экономич-
еск баядлән газадин бляд
багтлго, тустан баялгьнә төр
тәвгдсми, терүг угагьар Со-
ветск йосиг интервентрәс
харсдж авч, орн-нутгиг социал-
истическ кевәр хуврадж болш
уга баясми.

Орн-нутгин төвкнүн баялгь-
нә улин улнь болгч—нургь-
лдж күнд индустр бсгдж-брг-
джүлх леничск генеральн
заавр ардн өрдж күцәгьад,
хаана йосна Арәсә медлг уга
промышленностин им аныг:
трактор келгьнә, автомобиль
келгьнә, станок келгьнә,
химическ болн авиационн
промышленность тосхлгьна,
селәнә эдл-ахун машин келгьнә
аныгс бурдәдг гаргьад, нефть
гаргьлгьна промышленностиг,
хар металлургиг, күнд индуст-
стрин талдан чигн кесг эрки
чинртә аныгсиг уыгарнь
хуврадж ясал, орн-нутгиг
электрофицировать келгьнә
туск Алдр Ленинә герәс
днлвртгьгьар күцәгьад, Ком-
мунистическ парть болн Совет-
ск правительств нам түрүнәк
тәвн джилмүдин эргцд амтн
баядг гермүд тосхлгьиг аль
бисарнь бсгдж-бргджүлджәлә.

Индустрин шин центрмүд
гарлгьн—балгьсдин, поселк-
ин тоогинь бсгв. Орн-нутгт
—Магнитогорск, Амур гол-
деерк Комсомольск, Караганда,
Сталинск, Кировск, Балхаш
болн нань чигн кесг тинм
шин балгьсдуд бсгдж гарцхав.

Орн-нутгт амтн баядг гермү-
д тосхлгьн Төрскән харслгьна
алдр ик даянә күчр джилмүдт
чигн зогсджасн уга. Даянә
кбләс болн фашистск булагьач-
нр эзлснәс кблтә амтн баядг
гермүд ик гидгәр үрдж
гарутсми: 1700-гар балгьсдуд
болн поселкс эвдрдж одсн
болдж гарв, амтн баядг гер-
мүдин 70 сай шаху квадратн
метр агьунь уга кегдсми, 25
сай гар күн мал-герәсн, бл-
эләсн хагьцсми. Даянә цагин
түрү баядлг цугтан 50 сай
шаху квадратн метр агьута
амтн баядг гермүд тосхлгьн
бас шинәс ясдж зогсагдсми.

Советск олтн-амтн фашистск
булагьачнириг күүчәд, партин

болн правительствин гардврт
даянә хббтк джилмүдт СССР-н
олтн-амтнә эдл-ахуг хәрү
бурдәдг зогсалгьар болн
цааранднь бсгдж-бргджүлл-
гьар агьу ик ашта кбдлмш
кев. Цуг олтн-амтнә күчлгьгьар
даянә күчр уршг үзгдәд, уга
ахр болзгт уга кегдлә. Амтн
баядг гермүд тосхлгьна халхд
чигн дала әдл кбдлмш кегдлә.
Балгьсдудин амтн баядг гер-
мүдин кбрнәг күцдән зог-
сагдх баятхә нам даянә бмнкәс
збвәр икдсми.

Зуг 1946—1950 джилмүдин
эргцд балгьсдудар болн кбдл-
мшчирин поселксар цугтан
300 сай шаху квадратн метр
агьута амтн баядг гермүд тос-
хлгьсн болн ясгдг зогсагд-
сми, эннь революцин бмнк
Арәсән цуг балгьсна амтн
баядг гермүдин кбрнәгәс 1,5
холван даву ик болджана.
Амтн баядг гермүд тосхлгьн
селән газрар чигн бргн кевәр
делгрв. Тер цагин эргцд кол-
хозникуд болн селәнә интел-
лигенцир амтн баядг 5,7 сай
шаху гермүд тосхв.

Амтн баядг гермүдин цуг
кбрнәгнь балгьсдудар болн
балгьсна баядлтә поселксар
советск йосна джилмүдин эр-
гцд 3,7 лакдж икдв. Тер джи-
лмүдин эргцд Москвад, Ленин-
градт, Киевд, Горькийд болн
орн-нутгин талдан чигн бал-
гьсдудар кесг миньгьн шин
гермүд бәргдәд, әдлгьнд
орулгдсми. Тингәд, Моск-
вад амтн баядг гермү-
дин кбрнәгнь 1956 джилн
эклцәр, 1926 джилд баясн әм-
тн баядг гермүдин кбрнәгәс
хойр холван давдж бсв. Зуг
1956 джилд Москвад 1.374
миньгьн квадратн метр агьута
амтн баядг гермүд бәргдсми,
1957 джилд болхла, Московск
тосхачнр 1 сай 800 миньгьн
квдратн метр агьута шн
гермүд бәрдәд элврт бгх да-
лгьвр авцхала. Орн-нутгин
талдан чигн балгьсдудар амтн
баядг гермүдин кбрнәг збвәр
бсв. 1956 джилн эклцәр Горь-
кий балгьснд амтн баядг гер-
мүдин кбрнәг, 1926 джилнлә
дүнәгцүллгьар 4,2 холван ик-
дв, Новосибирскд—6,5 холван,
Свердловскд—5,4 холван икдв.
Болв орн-нутгт промышленн
тосхлтин йовуд сүл цаг күртл
амтн баядг гермүдин тосхлтәс
давдж йовла. Күнд промыш-
ленность бурдәгьад, терүгәрн
олтн-амтнә эдл-ахун цуг аныг-
сиг күчтә кевәр бсглгь тетгәд,
селәнә эдл-ахун производствиг
темдгтә саянәр бсглж-ббдлү-
ләд, энүнә улд советск олтн-
амтнә баяхтә баядл-джиргь-
лин болн эрдм-сургьулин кем-
джәг темдгтәгьар ббдлүллгь
күцхин эркт збвәр ик эдл-уш
болн мбнәгн керлгдсми. Эн
учрар амтн баядг гермүд тос-

хлгьн олтн-амтнә некврәс үл-
ддж йовсми.

Терүнә хамдан, күч-көлс-
чирин баядл-джиргьлин кем-
джән бблснә болн теднә
эрүл-менд харлгьна кбдлмш,
дакад баядг баядлнь ярсна
ашд мана орн-нутгт күн төр-
лгьн джил болгьн бсәд, амәр
гарулгьн темдгтәгьар багь-
рад, олтн-амтнә тонь бсәд йо-
вна. Орн-нутгиг индустриали-
зәц келгьнә агьу ик зура
күцәсн болн промышленн шин
центрмүд бсгдж гарсн учрар,
балгьсн газрин олтн улсин цуг
тонь сүл 30 джилн эргцд 3
холванас икәр бсв.

Олтн-амтн түргәр бсглгьн,
түрүлдж промышленность
бсгдж-бргджлгьн, амтн баядг
гермүд тосхлгьна кбдлмш
тасрхач угагьар делгрдг болв

чигн амтн баядг гермүдин төр
берк-чинртә төрмүдин негнь
бола баягьә. Кесг балгьсдин
болн кбдлмшчирин поселксин
болн селәдин олтн-амтн, баях
сан гермүдәр татг баянә. Зб-
вәр олтн брк-бүл ода бийнә
хуучн, му гермүдт баяцхәнә.

Олтн амтн баях гермүдәр
татугьар теткдлгьн—амтн
баях гермүд тосхлгьнд ода
бийнә баях дуту-дундин уршг
болджана. Государствән кергт
ийлгьдг гаргьдгд мбнәгн кесг
союзн республиксар, крайсар,
областьсар, балгьсдар болн
районар олзлгдхн; гермүд
тосхад әдлгьнә зура күцәгь-
дхн, материалнь эдл-уш болн
күч-көлснә кбрнәг кесг объ-
ктсар тархагднә, ик-ик гермүд
тосгьхн ормд балгьсна олтн-
зүсн аныг газрар баядг участ-
ксар гермүд тосхлж салвлнә.
Ода балгьсдар гермүд бәрл-
гьн урднь кесг саамдан зогс-
джа гермүдиг үчр-збв угагьар
орминь сулххдг хамхлгьтә-
гьар кегднә, энүнә ашд амтн
баядг гермүдин агьунь багь-
рад, геелрнә. Амтн баядг рай-
ол зурлгьна болн тосхлгьна
кесг проектсар амтн баях гер-
мүдин тосхлтиг унтәрүлдг, да-
кад чинринь багьрулдг кесг
йовдл ода бийнә гаргьднә.

Кесг промышленн предприя-
тсын болн организацнн гар-
дачнр амтн баядг гермүдин
тосхлтин кемджәгьинь икдүл-
лгьнә немр кбрнәг болн эв-
аргь хаях седвәр гаргьхш.

Балгьсдар болн поселксар
бий-тустан гер бәрдж авлгьн
татгар кегднә, кесг газрмудар
күч-көлсчирин депутатрин
баярн газрин Советснн күцәгч
комитетс, п редпрнатьсн болн
учрежденьсн гардачнр гер
бәрджәх улст эрки кергтә
дбнә-тус кургьхш, поселкс
саяхрулдж яслгьнд нбкд бол-
хш, тустан гер бәрәчнриг,
амтн баядг гермүд тосхл-
гьна коллектив бурдәх ш.

(Цааранджн 2-ч халхд)

СССР-Т ҮМТН БАЙДГ ГЕРМҮД ТОСХЛГЫГ ДЕЛГҮҮЛГЭНЭ ТУСКАР КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин тогтавр

(цаарандкн)

Тустан гер бэрлгн ода бийн тосхлын материал болн нань чигн кертгә юмсар мууггар тегдн. Промышленн предпрятсын партийн болн профсоюзн организаце бий-тустан гер бэрлгн гардгынас кесг саамдан хольжцхана.

Селән газрмудар амтн байдг гермүд тосхлгн некврәс бастингд үлдж йовна, эннь сельск тосхлгн татуггар бүрдәлгәй болн энүяй производствен-техническ күч-уга көрнөвтән уриг болджана. Кесг колхозмудар дангыин көдлгд тосхлгн бригаде уга, колхозмуд хоорнд бәрлгдг тосхлгн организаце болн предпрятсь баггар бүрдәгдсн бәйн.

Балгьсар болн селән газрмудар амтн байдг гермүд тосхлгн йовуд, тосхлгн материал татгн учрар кесг саамдан бәрлгдәйн. Республикнн, крайсин, областсын, балгьсдин зәрм партийн болн советск органс, промышленн предпрятсь болн тосхлгн организаце амтн байдг гермүд тосхлгна кертг бәйн газрин тосхлгн болн промышленн шамуд олзлгәна төрт зөвтә седвәрән гаргьцхаш. Амтн байдг гермүд тосхлгнд промышленн предпрятсын шамуд, тус йилгәл төмр-цө буслгьлгәнас гардг теднә нүрсьн

үмс (шлак), ТЭЦ-н үмсин бастингд хулын, солом мет бәйн газрин тинм кимд тосхлгн материал дегд татуггар олзлгәна, известь, фибролит, минеральн ноос болн бәйн газрин тосхлгн талдан чигн материал гаргьлгн өсж делгьдәжш.

Заводт кегдг сборн конструи хашнгар орулгдж элгднә, эрсин крупноблочн болн крупнопанельн конструи дакад амрар кирпич тәвлгн татуггар олзлгдг элгднә, заводской болн нег кев-кецтә гер бэрлгн үлдж йовна.

Амтн байдг гермүд тосхлгна темдгтә нег дугу-дундн, тосхлгн көдлмш кесг саамдан му чинртәггар кегдлгн болджана: тернә—эрс тәвлгн, стөлярн көдлмш сән чинр угагар келгн, чингтә модар пол тәвлгн, герин дотр-дундк санитарн-техническ кев-кецинь киндж, сәйнәр эс келгн болн нег үлү сәяхрулдж йслгьна көдлмш му чинртәггар келгн болдг.

Амтн байдг гермүд тосхлгн некврәс үлгдгн, тосхлг ода бийн му чинртәггар болн үнтәггар кегдлгн, зөвәр хүвдән республикнн, крайсин, областсын, балгьсдин болн районд партийн, советск, эдла-ахусин, профсоюзн кесг органс эн төрт эркн кертгә онг дангыиндәс эс тәвлгнә уриг болджана.

Амтн байдг гермүдин тосхлг брджүлгнә, тосхлгн болгын болн үн-гаругьнн хаслгьна кертг, олин-әмтнә тосхлгн аргар*—эврә күчн-чидләр гермүд бәрлж авх Горький балгьсна промышленн предпрятсын күч-көдлчирин седвәр делгү агьу ик чинр зүүджәнә.

Горьковский областин предпрятсын коллективс тинм аргар 1957—1960 джлмүдт 700 миньгн квадратн метр агьута амтн байдг гермүд немдж бәрх, тер тоод 1957 джилд—85 минь-

гн квадратн метр агьута гермүд бәрх даалгьвр авцхав, эннь Горьковский областьд бәрлгх амтн байдг гермүд тосхлгна государственин зурагын 60 процентн болджана. Горький, Сталинград, Харьков, Воронеж болн орн-нутгнн талдан чигн кесг балгьсдулин предпрятсын күч-көдлчирин бийсинн төлә гермүд бәрхнн төлә эс олзлгдях материалде болн оборудованьс, предпрятсынн шамуд хәйд авад, тосхлгн материал гаргьлг бүрдәлгәнә. Сән серл-седвәрин үлгүр болгч эн эклц, партийн, советск болн профсоюзн органсин халхас аль-бис дөнъ-тус үзх зөвтә. Эн ончта сән седвәрт мана орн-нутгт амтн байдг гермүдин туск төраргьта болжа түрүр хагьлж авх күч-көдлчирин зүткмдж-шунлт үзгдлжәнә.

КПСС-н ЦК болн СССР-н Министрмүдин Совет, өдгә цагт болжа амтн байдг гермүд тосхлгнн цааранднь делгүлгн олин-әмтнд ик туста чинр зүүджәнә, тингәд эн кергн күцәлгн цуг партийн, советск, профсоюзн, эдла-ахун органсин, цуг советск олин-әмтнә нег ончта ик төрн болджана гидж тоолджацхана. Советск Союзин Коммунистическ партин XX-ч хургн шиндврәр зургьлгч тавн

джилд батлгдсн амтн байдг гермүд тосхлгна зура күцәгдсн деерән давулдж күцәгдх зөвтә.

Амтн байдг гермүд орн-нутгт тосхлгнн делгү икәр кехд олзлгдх зөвтә мөнъг болн хамг кертгә тоот материалг хәйдж гаргьлж авхин төләд парть болн правительств тасрлтан угагар көдлгдәжәнә.

Амтн байдг гермүд тосхлгнд государственин гаргьдях мөнъгн 1956—1960 джлмүдт болжа тавдгч тавн джилд гаргьснла дүньгцүлхәй, 78 бум арслнъ өсхмн, цаарандк джлмүднн болжа теңүнәсн даву ик кемджәнд өсх зөвтә.

Амтн байдг гермүд тосхлгнд гарч бәях, улм бсәд йовх гаруд мөнъг таслдж өлгдгн темдгтә нилчтә болхн, 1957 джил күртл олин-әмтн дунд бичгдлгәр тархасн государственин займар харү өгдлг мөнъгн саагдсн төләд, Советск государственин гарт эдлвртн үлджәх мөнъгн болджана. Зургьлгч тавн джилн чилгч күртл тер харү өгдлг мөнъгнә тонь 62 бум арслнъ күрх бәясин.

Күч-көдлчирин бәйл-джиргьнд тасрлтан угагар бсәд йовдг учр, амтн байдг гермүд тосхлгнн олин-әмтнә бийсинн хоршас мөнъгн өлзлдж кедж болх зөвтә ик аргь манд өгчәнә. Энүнд нөкдлхн, 1958 джиләс авн олин-әмтн дунд бичгдлгәр тархадг государственин заем гаргьлгн уруулгн мөн. Энүня аднн күч-көдлчирин авч бәях орунь зуг 1958 джилд 14,5 бум арслнъ өсхмн, 1959 болн цаарандк джлмүдтн болхла теңүнәс чигн икәр өсхмн.

Өдгә цагт кегдгч йовх промышленностин болн тосхлгнн залврг онгдарулгн, экономическ административн районд совнархозмуд бурдәлгн, амтн байдг гермүд тосхлгнн

цааранднь делгүлдж келгь-нтеллигенци ямаран тө гермүд тосхлгдг өггхнн батлгана гидж даалгьхмн.

5. Эн тогтаврн 2-ч болн 3-ч п.л. ирлцүлдж, 1956—1960 джлмүдт союзн респуубликәр балгьсдуд, көдлмшчирин носелкгс, МТС, совхозмуд болн леспромхозгт государствени болн күч-көдлчирин бийсинн амтн байдг гермүд тосхлгна кирдәгьнн гидж батлгхмн:

КПСС-н ЦК болн СССР-н Министрмүдин Совет өдгә цагт болжа амтн байдг гермүд тосхлгнн цааранднь өсгдлж-өдлүлдж болхд кертгә тоот хамг манд бәйнә гидж тоолджагьад, ахр болзгин эрцд амтн байдг гермүдин көрнөнг зөвәр өсгьл күнхмн, тингәд өбрхн 10—12 джилн туршарт мана орн-нутгт амтн байдг гермүд эс күртлгч уга кехмн гисн төр тәвлжәцхәнә.

КПСС-н Центральн Комитет болн СССР-н Министрмүдин Совет тогтаджацхана:

1. СССР-н Госпланд, союзн республикнн Министрмүдин Советс болн Министерствет, олин-әмтнә эдл-ахун бслтин

государственин зурад амтн байдг гермүд тосхлгнн темдгдлж йилгьхләрн, өбрхн 10—12 джилнн эрцд күч-көдлчирт байдг гермүд эс күртлгч уга кех некврәс иштәггар кеухәтхә гидж даалгьхмн.

2. 1956—1960 джлмүдт амтн байдг гермүд тосхлгна государственин зураггар көдлмшгт орх амтн байдг гермүдин цуг зәнн 215 сай квадратн метр болх зөвтә гидж темдлгхмн, КПСС-н XX-ч хургн зааврар батлгдсн тер тонь 205 сай квадратн метр бәйснә орнд, терүнә тоод: 1957 джилд—34 сай квадратн метр, 1958 джилд—42 сай квадратн метр, 1959 джилд—51 сай квадратн метр болн 1960 джилд—60 сай квадратн метр.

3. 1956—1960 джлмүдт амтн байдг гермүд тосхлгнн балгьсдар, балгьсна авцта носелкәр, МТС, совхозмуд болн леспромхозсар, олин-әмтнә бийсинн болн государствас өгдлгд өгйә мөнъгәр кегдлгчн урнн 84 сай квадратн метр темдлгдсн бәйсн, 113 сай квадратн метр зәйтә болхд күрдж өсгхмн гидж батлхмн, терүнә тоод: 1957 джилд—13 сай квадратн метр, 1958 джилд—19 сай квадратн метр, 1959 джилд—29 сай квадратн метр болн 1960 джилд—41 сай квадратн метр.

4. Амтн байдг гермүд тосхлгнн колхозмудт, колхозникундин болн селәнә интеллигенцин чидләр тосхлгн 1951—1955 джлмүдт—2,3 сай гермүд бәйсн болхла, 1956—1960 джлмүдт 4 сай гермүд күрдж өсгхмн, терүнә тоод: 1957 джилд—750 миньгн гер, 1958 джилд—800 миньгн гер, 1959 джилд—850 миньгн гер болн 1960 джилд—900 миньгн гер.

СССР-н Госпланд, союзн республикнн Министрмүдин Советст хамдан, джил болгьн союзн республикск болгьгар колхозникундт болн селәнә

интеллигенци ямаран тө гермүд тосхлгдг өггхнн батлгана гидж даалгьхмн.

5. Эн тогтаврн 2-ч болн 3-ч п.л. ирлцүлдж, 1956—1960 джлмүдт союзн респуубликәр балгьсдуд, көдлмшчирин носелкгс, МТС, совхозмуд болн леспромхозгт государствени болн күч-көдлчирин бийсинн амтн байдг гермүд тосхлгна кирдәгьнн гидж батлгхмн:

РСФСР	149,0	68,0
Украинск ССР	29,5	21,4
Белорусск ССР	3,9	3,1
Узбекск ССР	3,9	3,0
Казахск ССР	15,0	7,7
Грузинск ССР	2,1	1,9
Азербайджанск ССР	2,3	1,4
Литовск ССР	1,2	0,8
Молдавск ССР	0,8	0,7
Латвийск ССР	1,3	0,7
Киргизск ССР	1,2	1,1
Таджикск ССР	1,0	0,7
Армянск ССР	1,2	0,9
Туркменск ССР	1,3	1,1
Эстонск ССР	1,3	0,5

6. Союзн респуубликнн Министрмүдин Советс хоыр сарин дотр совнархозмудт болн күч-көдлчирин депутатрин бәйн газрин Советенин күцәгч комитетс 1956—1960 джлмүдт амтн байдг гермүд тосхлгна даалгьвр йилгьдг өггхә, терүнәдн онц-онц ик балгьсдулар амтн байдг гермүд тосхлгнн салгьдж кетхә гидж даалгьхмн.

7. 1958 джиләс авн балгьсдар амтн байдг гермүд, культурно-бытовой болн коммунальн тосхлгнн подрядн кевәр келгн күцәгч комитетс нерн деерәсн даалгьвр өгч келг болгьхмн. Эн тосхлсар проектн-изыскательн көдлмш келгнч зокал метәр областин (крайин) күцәгч комитетсин болн горисполкомсин икдүлгдч проектн организаце күцәцхәх зөвтә.

8. Союзн респуубликнн Министрмүдин Советс, областсын (крайсин) күцәгч комитетс, 1957 джилн декабрн 1-шин күртл, 1958—1960 джлмүдт амтн байдг гермүд, культурно-бытовой болн коммунальн тосхлгнн онц-онц ик балгьсдар ягьдж багтахин туск зура батлгх гидж даалгьхмн, энүгән кехләрн, амтн байдг гермүд тосхлхларн суд бәях газрин олзлгн, ода бәях гермүдиг хамхлдж болш уга болн тосхлгн нургьлдж нег газр кедг болжиг тоодан авх кертгә.

9. Горький балгьсна болн нань чигн зәрм балгьсдар промышленн предпрятсын болн организацсин көдлмшчир болн үулд цергләчир эрвәнн чидләр амтн байдг гермүд тосхлгт кедж сән седвәр гаргьсинн зөвшәрхмн. Эн седвәрн амтнә байдг гермүд тосхлгнн хурлар кедж йсрулхнн төлә олин-әмтнә джисәнә эклчн болджана, теднә социалистическ медрлн ик бөдән өссинн зүүлджәсн тер.

Амтн байдг гермүд тосхл-

гьгн өсгдж-брджүлхнн төлә, промышленн предпрятсь болн организацсин көдлмшчир болн үулд цергләчир амтн байдг гермүдиг эрвәнн чидләр тосхлгнн буулдж келгүлгьн болджана гидж тоолхмн, амтн байдг гермүд тосхлгна кирдәг икдүлдж болх нег хаалгьн эн болджана, эн кевәр амтн байдг гермүдиг көдлмшгнн оруулгьгн хурдлудж болхмн.

10. Предпрятсын болн организацсин көдлмшчирин болн үулд цергләчирин күчн-чидлнн шуд орцулгдж амтн байдг гермүд тосхлгт келгьгн, капиталн гаруггар амтн байдг гермүд тосхлгнд йилгьдсн мөнъг чигн олзлдж, тер мет предпрятсь болн организацсд государствени капиталн тосхлгнд өггдсн мөнъгнәс талдан гаргьдсн мөнъгн батлгдсн диг-дарагьгар олзлдж болхмн, терүн дотр предпрятсин көрнәд, директорин (начальникн) көрнәд, ширпотребин көрнәд гаргьдсн мөнъгн Цүгсоюз социалистическ дөрдләнә дигәр өггдсн мөрд болн предпрятсь болн организацсд өггдлг нань чигн мөрдсн олзлдж болхмн.

11. Предпрятсын болн организацсин гардачнрг ним зөв олзлдж чадх аргь өгхмн: деер заагдсн, амтн байдг гермүд тосхлгнд, цуг бәях тоот мөнъгән негдүлдж чадх зөв зураггар келх болж, амтн байдг гермүд тосхлгнд гаргьдсн мөнъгн болн тер мет шишлн гаргьлж өггдсн, предпрятсын болн эдла-ахун организацсин гаргн бәях, зураггар келх зөвтә тосхлс талдан кегдх тосхлгд өггдсн мөнъгн негдүлгд, олзлж болх зөв өгхмн:

профсоюзин организацсд зөвшәләд 1957—1960 джлмүдт, предпрятин көрнәд, директорин (начальникн) болн ширпотребин көрнәд гаргьлдж мөнъгнә болн тер мет предпрятсь болн организацсд Цүгсоюзин социалистическ дөрдлгьгар өггдлг мөрдн болн нань чигн өггдлг мөрдсн мөнъгнә 70 процент күртлнн амтн байдг гермүд тосхлгнд гаргьдч чадх зөв өгхмн, эн мөнъгнәс талдан эдлврт гаргьдч йнъгнн терүнәд ирлцүлдж багьрулхмн.

1958 джиләс авн эклдж предпрятин көрнәд болн директорин (начальникн) көрнәд өмнәсн тосдж мөнъг таслдж гаргьлгнн негдгч, хойрдгч болн гурвдгч кварталмудин балансар девсн кедж көрнъгнн цуг тоогтас 60 процентини цуггьд болхмн, энүг өдгә цагт бәях положенәс иштәггар кехмн.

12. Министрмүдт, ведомствет болн экономическ административн районин совнархозмудт эврәнн гарг бәях промышленн предпрятсь болн эдла-ахун организацсд амтн байдг гермүд тосхлгнд предпрятин, директорин (начальникн) көрнәд йилгьдг өггдлг мөнъг олзлсн деерән мөмүр гидж предпрятин (органнизацин) темдлгсн зурагьсн давулдж авсн олз-оругьнн 30 процент күртлнн олзлдж чадцхәх зөв өггхә гидж даалгьхмн.

(Цаарандкн 3-ч халхд)

СССР-г АМТН БААДГ ГЕРМУД ТОСХЛГЫГ ДЕЛГРҮЛЛГЭНЭ ТУСКАР КПСС-н ЦЕНТРАЛЫН КОМИТЕТИН БОЛН СССР-н МИНИСТРМҮДИН СОВЕТИН ТОГТАВР

(Цааранднь).

13. СССР-н Министрмүдин Советин 1956 джилд апрелин 18-д гаргын 492 номергэ тогтаврн 3-ч—пунктиг эдлахун цуг организацт гархагвад, талин предпрятельсэ болн эдл-ахун организацла негдай амтн бааде гермуд тосхлгын, батлгдсн диг-дарагвар хялэйд, государственн зурагвар тосхлгд бгдсн мбньгнэс давуудж чгн олзлэйд чадцах зов бгхмн.

14. Кемп тер бэрх гермүдин сметн уйас 25 процентэс багь биш белн мбньгн баах-лэ, тосхлгына кбдлмш болагтан дуустл тер кбдлмшиг цугтгн дуусх мбньгн хоршакхн төлэ, эс гндж элксчир тосхлгн дуусхд зурагвар гаргьдх мбньгн олхн төлэ. Гермуд бэрх зура деер кбдлмшчирин болн уулд церглэчирин шишлн бийсинн чидлэр кегдгдхх капиталн кбдлмшчирин мбньгнэс, амтн бааде гермуд бэрхтэ гндж промышленн предпрятельсэ болн эдлахун организацт зов бгхмн.

Предпрятельсн болн эдлахунсн гардачир предпрятельсн оборотн мбньгнэс капиталн тосхлг кедгнэ, дакад тосхлгын гаргьчсн мбньгн кедж гаргьдхх продукцинь бийсинн унднь орулдгын уурулхн.

15. Предпрятельс болн организацт хозяйственн кевэр, тедн кбдлмшчир болн уулд церглэчир эврэнн чидл орулдж кегдгдхх амтн бааде гермуд бэрхлгнэ сметс зурагвар хоршлгь хурах темдлгын гуурулх, тосхлгына он деер гаргьд гару болхла ол дееран баах гаругин кемдженэ зовэр икар багьрулхн гндж батлхмн.

16. Промышленн предпрятельсн аргь чидлэр болн кбдлмшчирин болн уулд церглэчирин бийсинн чидл орулдж кегдгдхх амтн бааде гермуд бэрхлгнэ олн зусэр дбньгнэс дееран, түүг улм делгрүлгдх гндж союзн республикнсн компаргин ЦК-д, партин райкомст, обкомст, горкомст, союзн болн автономн республикнсн Министрмүдин Советс-д, совнархозмудт, министерствес, крайсн, областсын балгьсднн куцагч комитетс, предпрятельсн, эдл-ахун организацисн болн учрежденьсн гардачирт даалгьхмн.

17. Амтн бааде цбн давхр гермуд тосхлгын икар индустриализоват кехин болн энүг бэрлгнэ уннь багьрулхн тблэ орн-нутгт цуцата цбн давхр гермуд бэрлгын цуг баах эв-аргвар икдүлэйд, 1960 джилд күргл цуцата нег кев-кецтэ амтн бааде гермуд кедж гаргьд предпрятельсн джил болгын гермуд бэрлгнэ чидлин 20 сай квадратн метр агьута гермуд бэрх болн баарн материаллар гермуд бэрх кертгэ деталн комплексте, 10 сай квадратн метр агьута гермуд бэрд күрхгмн.

1958—1961 джилмүдт нег кев-кецтэ гермуд болн теднэ

(Сай квадратн метр агьугар)

	1958	1959	1960	1961
Нег кев-кецтэ гермуд тер тоол:	5,5	10	15	20
Государственн төлэ Бийдэн бэрдгдхх тосхачирт худхнн төлэ	2	2	2	2
Гермүдин деталмүд эрстэгийн баарн материаллар тер тоол:	3,5	8	13	18
Бийдэн бэрдгдхх тосхачирт худхнн төлэ	4	6	8	10
Колхозин тосхлгн төлэ	2	3	3	4
	2	3	5	6

детальмүд кедж гаргьх нимт батлхмн:

РСФСР-н, УССР-н, БССР-н болн Казахск ССР-н Министрмүдин Советс, партин крайкомст болн обкомст, совнархозмудт, крайсн болн областсын куцагч комитетс, цуцата цбн давхр гермуд бэрлгын икдүлх болсн газрмүд, нег кев-кецтэ гермуд бэрх зурагван куцакхн төлэ цуг кертгэ төрмүдин чаньгьх зовгэ.

18. Ним төрмүд эркин кертгэ гндж тоолхмн:

а) герин эрсин материаллг кедж гаргьлгын 1960 джилд нег кецтэ кирпиччэр тоолдж 61 бум кирпич күрдж гаргьд, тингхлэрн эрсин ик блок гаргьлгын 1956 джилд гаргьснас 15 холван икдүлхмн, бички блок гаргьлгын—3,2 холван, герин газад бийнн нуурлгын кирпич—3 холван; чолун блок—2, 6 холван, бетоначер кедж нег кецтэ кирпичин тоогвар—3,5 бумд күрдж гаргьхмн;

б) 1960 джилд асбошцифер гаргьлгын 3.300 сай плиткд күрхгмн, 806 сай квадратн метрт күрдж гер бэрлгд материал, 1094 сайд күрдж цементн болн гончарн черепиц гаргьхмн;

в) 1950 джилд хагсу гипсэр штукатурит келгын 160 сай квадратн метр күрхгмн, амтн бааде гермуд икар тосхлгах райондар гер бэрлгд гипс бетоначер кедгд ик-ик панель гаргьлг бэрлгдхмн;

г) амтн бааде гермуд сайнэр сайхрулдж кехин төлэ болн индустриальн кевэр кев-кецинь ббдүлхнн төлэ олн зусин линолеум гаргьлгын 36,5 сай квадратн метрт күрдж, обой—200 сай кусокд күрдж гаргьхмн.

Синтетическ болн тадлан чгн сыречьеск полин плитк кедж гаргьлгын, бас тедү мет полин ниалур даргд шир гаргьлгын бэрлгдхмн.

Амтн бааде гермүдин болн культурн-бытовой тосхлгн негкврт тегхд эркин кертгэ сан чинггэ, гилквд бньг гаргьд шир гаргьлг, тер тоод тиган гигьд цяалгьд материал, модн пол ширдг эмалевый шир, наркетн полиг уснас хардл бньг уга шир, бас тингд герин догр-дундин сайхрулдж келгьнд кертгэ асбестд, цементтер кедгд ширдгдсн листс, пластмассовый плитк гаргьлгын зовэр икдүлхмн.

д) 1960 джилд ванн гаргьлгын 1956 джилд гаргьснас 2 холванас икар гаргьхмн, гар угьад сав, унитаз болн радиатор—2,3 холван, гер халулдж хаас, ус болн кир-нугьд гуулгд тру-бас гаргьлгын—1,8 холван икдүлхмн.

Эн заагдсн материал болн тосхлгд кертгэ юмс гаргьлг

бсгдж— делгрүлгьдэр союзн республикнсн Министрмүдин Советсэ болн СССР-н Госстройла зовчаргдсн зура сараконгин болгэт СССР-н Министрмүдин Советс авч ирхгэ гндж СССР-н Госпланд даалгьхмн.

19. Совнархозмудт болн күч-кблсчирин депутатирин бэйрн газрин Советс сборн железобетонн конструи, ик-ик блок, ик-ик панель, керамзит, теромизит, нүктэ бетоначер кедг изделий гаргьд тосхлгн предпрятельсэ болн тосхлгн индустриин нань чгн предпрятельсэ бдр болгын дбнь-нбкдэн күрджатхгэ гндж даалгьхмн.

СССР-н Госстройд, амтн бааде крупнопанельн гермүдин сан конструи гаргьхн болн тер конструи келгьнэ технологиин ясурулхн төлэ 1957 джилд келдгдхх конкурсин дигэр, СССР-н Министрмүдин Советс 1957 джилд ноябрь сард, крупнопанельн гермүдин заводмүд кедж гаргьлгын болн крупнблочн гермүд тосхлгын бсгдж бэрлгдүлхнн халхар 1958—1960 джилмүдт ямр кбдлмш куцагдхнн туск селвгүд орулдж бгтхгэ гндж даалгьхмн.

20. Главмостройин дамшлтинь тосхлгн кбдлмшчир тархахнн кертг, эдн крупнопанельн прокати перегородк кедж гаргьд олзлгдгн тускар СССР-н Госстрой хойр сар болгын догр СССР-н Министрмүдин Советс, экономическ административн районд крупнопанельн перегородк кедж кертгэ болх промышленн оборудовань болн тер производствиг ягьлж бэрлгдхнн тускар эврэнн селвгн орулдж бгтхгэ гндж даалгьхмн.

21. Совнархозмудт, министерствес болн күч-кблсчирин депутатирин бэйрн газрин Советсн куцагч комитетс эврэнн гарт баах предпрятельсн кучинь, амтн бааде гермуд, культурн-бытовой болн коммунальн тосхлг келгьнд кертгэ тоот материал, деталь, изделий болн оборудовань зурагьс давуудж гаргьхд, олзлдж чадх зов бгхмн.

Фондар бгдгд материал, деталь, изделий болн оборудовань баарн газр сан селвэр баасэр, зурагьс давуудж келгдсн болхла, түрүн болж тер тоот амтс бааде, культурн-бытовой болн коммунальн тосхлгн экономическ административн районд келгьнд бгтх зовгэ гндж илгьхмн.

Совнархозмудт, министерствес болн күч-кблсчирин депутатирин бэйрн газрин Советс хоорндан бооца кегьд, нег-негидн тосхлгд кертгэ тосхлгн материал, изделий, деталь болн оборудовань бгтхлгд нбкдэн күрцхлхх кертгэ гндж заадж келхмн.

22. Орн-нутгин б-шугьу модн элвг районд амтн бааде гермуд тосхлгн нургьлгн болн модн гермуд бэрлгд келгд зовгэ гндж илгьхмн.

23. Союзн республикнсн компаргин ЦК-т, Министрмүдин Советс, крайкомст, обкомст болн балгьсна партин комитетс, совнархозмудт, министрствес, областн (крайн) куцагч комитетс болн горисполкомст амтн бааде гермуд тосхлгын кбдлмшчир болн

уулд церглэчир эврэнн мбньгн болн государствас бгий мбньгн авч делгү кедг күцхд, бргэр нбкдэн күрцхлхх болтха гндж закхмн. Эн кергиг куцагчларн 1958 джилэс авч заемд бичгдлгн уурч баахнн учрар, олн-амтнэ олз-орунь бсдхлхнн оньгтан авч кертгэ.

Амтн бааде гермуд тосхлгн кбдлмшчир болн уулд церглэчир бийсинн гаругьд келгьг бурдлгнэ даалгьчир теднэ кбдлжэсн предпрятельсн болн учрежденьсн гардачирт даалгьхмн. Бийсн онц-онцдан гер бэрлж авчхасн улсн поселкд хаалгь, инженерн коммунака болн электривчарь ветлгьнэ кергиг тер улс кбдлжэджэх предпрятельсн болн организацисн гаругьд келгд зовгэ, эр кбдлмш келд тер улс бийсн бас орлцуха учрга.

Онц-онцдан бийсн гер бэрлж авчхасн улсн поселкд олн предпрятельсн болн учрежденьсн амтн буурлсн болхла тер организацисн мбньгнэс негдүлэйд, хаалгь болн инженерн сооружень тосхд чадх зов совнархозмудт, областн (крайн) куцагч комитетс болн горисполкомст бгхмн.

Областин (крайн) куцагч комитетс болн горисполкомст онц-онцдан бийсдэн гер бэрлж улс болн организацсд газр таслдж бгхлэрн 3—5 джилн эрцд поселк кедж болхиг тоолдж бгтхгэ гндж закхмн.

24. Хоорндан күч-кблснэ дбнь-нбкд боллцх куундвр-боочагвар, нег пэртгэ, нег тосхач эн бол зов-юос гаргьд, эврэн бийдэн гермуд тосхачирин чидлэр, шин типовой проектэр амтн бааде олн пэртгэ гермуд тосхлгын збвнлх болн магьх селвэ предпрятельс, организацт болн күч-кблсчирин депутатсн бэйрн газрин Советс бгхмн.

Амтн бааде олн пэртгэ гермуд хамдан тосхлгь келгьх улс эврэн бийдэн гермуд тосхлгд мбньгн гаргьд бггьнэ дигэр ссуд гаргьд бгхнх СССР-н финансов министрствд збвнлхмн.

Эврэн бийдэн гермуд тосхлгвар болн гермуд-тосхлгына коллективс бурдлгд гаргьлгвар баах Положеньд кертгэ сольвмудиг союзн республикнсн Министрмүдин Советс орулхмн.

Эврэн бийдэн гермуд тосхлгына поселкст баах газрин участкауд предпрятельс болн учрежденьс гаргьднэ, хбб-ннь, гер бэрх газр тер организацт кбдлжэх онц тосхачирт даалгьд бгхмн гндж СССР-н Министрмүдин Советн 1948 джилн августин 26-д гаргьсн 3211 номертэ тогтавр немдж шиндхмн.

Баарн газрин олн-амтнэ баалгьнэ болн цагин баалд, дакад, тосхлгына материалмүд баахиг бас чгн хялэйд-тоолдж, эврэн бийдэн гермуд тосхлгына тускар баах типовой проектсэ обл (край) исполкомст, горисполкомс шуудж хялэйд авхмн.

25. Эврэн бийдэн тосхачирн куцагчларн материалмүд, тосхлгына хбвэрмүдэр, столярн болн скобяной материалмүдэр,

санитарн-техническ оборудованэр тетгхиг болн дакад болн кблн-кучнэ, материалмүд болн кблн-кучнэ униг гаргьсн дигэр авч дбнь-нбкд болхиг совнархозмудт, министрствес, обл (край) исполкомст болн горисполкомст, дакад, предпрятельсн болн организацисн гардачирт закхмн.

Промышленностиин шагмудас, энүнэ төлэйд, икнхлнь баарн газрин промышленностиин болн промкооперацин предпрятельс орлулдж, амтн бааде гермуд тосхлгына кертгэ тосхлгына материалмүд гаргьхиг болн кедж гаргьхиг збвэр икар бэрлжүлхиг болн дакад материалмүд болн изделымүд кедж гаргьхиг союзн республикнсн Министрмүдин Советс тетгхмн.

26. Күч-кблсчирн баах гермүдэр тетгьлгнэ баалд ясурулгьна туск килмдг бггьн профессиональн союзмүдин гол ав кергн гндж тоолад, ВЦСПС-т, профессиональн союзмүдин централн болн баарн газрин комитетс даалгьхмн:

Амтн бааде гермуд тосхлгына государственн зура куцагчлар олн-дундин шуудж хялэвр келгьн чаньгьхас;

Кбдлмшчирин болн уулд церглэчирин күч-кблснэ орлцгьд предпрятельсн мбньгэр гермүдин тосхлгьс делгрүлхд бргэр дбнь-нбкд бгхиг;

Амтн бааде гермуд тосхлгына зура цаглан куцагчлар төлэ, батлгдсн зура деер немдж тосхлгына материалмүд, изделымүд, олн зусн аньг-хбвэрмүд кедж гаргьлгвар тосхачирин коллективсн социалистическ дорлд бурдлхмн;

Күч-кблсчирин депутатирин бэйрн газрин Советс болн предпрятельсэ материалмүдин болн техническ халхар эврэн бийдэн гермуд тосхачир кертгэ дбнь-нбкд авчачиг тетгд, тедн онц оньг бгхмн.

27. Колхозмүдэр амтн бааде гермуд тосхлгын цугьгарьнн шамдүлх аргьн хялэйд гндж компартьсин ЦК-т, союзн республикнсн Министрмүдин Советс, партин крайкомст, обкомст, райкомст болн обл (край) исполкомст закхмн.

Колхозмүдин болн колхоз хоорнд гаргьсн предпрятельсн сетмүдиг збвэр икар бэрлжүлгьн болн баарн газр тосхлгына материалмүд, конструи болн деталс гаргьлгн болн кедж гаргьлг кертгэ гндж тоолхмн. Колхозмүдин тосхлгына бригадмүдин болн колхозмүд хоорнд тосхлгнн организацисн күчн-чидлэр колхозмүд деер цуг баарн газрин гермүдин тосхлгь бурдлхмн.

Тер деер заагдсн предпрятельсн болн организацисн кертгэ оборудованэр болн запасной частьсар тетгд колхозмүд олн-зусн дбнь-нбкд болтха гндж совнархозмүдт болн обл (край) исполкомст закхмн.

28. Оргар худл кехин төлэйд тосхлгн кертгэ ним материалмүд 1958—1960 джилмүд гаргьхн гндж СССР-н Госпланд закхмн:

(Чилгн 4-ч халхд)

СССР-т амтн баядг гермүд тосхлгъиғ делгрүллгънә тускар КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин тогтавр

		(чилгъинь)			
		тоогъаргъ сай т.	1958 дж.	1959 дж.	1960 дж.
Цемент			2, 7	3, 5	5, 0
Моди (могъац					
кевайрн тооллгъар)	сай кв. м.	14, 0	16, 5	19, 7	
Шил	сай кв. м.	52, 5	54, 0	58, 0	
Шифер	сай плиткс	1000	1.125	1.350	
Герин ора					
буркдг джбблн					
материалмуд	сай кв. м.	210	220	300	

Эвря бийдән гермүд тосхлгъна кергт кәдлмшчирт болн үулд цергләчирт, теди кәдлджәх предпрятәсәр, организацсар болн учрежденсәр дам-джулдж стәндартн гермүд, эвря бийдән гермүд тосхлгъна кергт тосхлгъна материалмуд, издельмуд болн детальмуд хулдлгъ кехиг СССР-н хулд-гуулгънә министрств бур-дәхми.

Баярн газрин кооперативн промышленностин предпрятәсин кедж гаргъдг тосхлгъна конструкц болн детальмуд, столярн материалмуд, герин эрс бардг материалмуд, известь, алебастр болн талдан тиим шалдг материалмуд хулдлгъ райод хоорнд лавк секхнн Центросоюзд даалгъдджана.

29. Балгъсар чигн, селән газрар чигн тосхлгъджих гермүдт, нег брк-бул ордж баяхд арвн тааста, ке-цевр, дигтә пәтрмуд, 1958 джиләс авн әклдг, гаргъхиг темдглхми. Амтн баядг гермүдин тосхлгънн типовой проектәр келжәхми.

Амтн баялгънә болн граждәнск гермүдин тускар гаргъдгсн шин типовой проектәс кәлтә тер гермүдин, тер дотр гермүдин бидрин туск проектсн шин нормс гаргъхиг СССР-н Госстройд даалгъхми.

30. Күч-кәлсчирин депутатрин Советсин баярн газрин исполкомст болн совнархозмудт даалгъхми:

балгъсд әклдг бәрхд амтн баядг гермүд нургълдж 4—5 давхр бидрәр, бичкн балгъсд болн поселк бәрхд нургълдж 2 болн 3 давхр гермүд бәрхиг збвшләд, техник-экономическ то-дигәр кесн государственн зурагъар тосхлгъджих амтн баядг гермүд бидртән кедү давхрар тосгъхла сән болхиг олдг гаргъхиг темдглдхми; гермүдин тәмр-бетон детальмуд, эрсин панельмуд, ора буркдгнә панельмуд кедж гаргългънн бргәр делгрүлхми, эрсин ик блокс, герин дунд ик эрсмуд, үулд, холва терзмуд болн талин конструкц болн детальмуд олзлгънн бргдүлхми;

шин янзтагъар бәргдсн пәтрмудт гидж гаргъх кухонн оборудовань болн бичкн зә авдг бг-әдиг кергтә тоогъарн кедж гаргъхиг бурдәхми.

31. Балгъсар амтн баядг гермүд тосхлгънд гаргъсн мөнгнә зура келләрн, эн балгъсар амтн баядг гермүдин квадратн метрин дундин үнар кирдг, терүнд кергтә мөнгнә келдәдг диглж гаргъхми.

Гермүд тосхлгънд гаргъх мөнгнә зура келгънә тер заагдсн диг-дараг союзн республиксин хотл балгъсдт болн промышленн балгъсар 1959 джилн январин 1-шинәс авн гаргъхми.

Амтн баядг гермүдин нег квадратн метрин үн балгъсн болгънар 1958 джилн июлин 1-шин күртл союзн республиксин Министрмүдин Советмуд горисполкомс орллгътагъар, СССР-н Госстройла збвшләдг гаргъхми.

Амтн баядг гермүд тосхлгъна зура келгънн болн то-дигтерин болн түүнә дотрк зә-ормин квадратн метрәр болн пәтрин тоогъар кехиг 1959 джилн январин 1-шинәс авн гаргъхми.

32. Тосхлжих гермүдин квадратн метрт балгъсн болгънар гаргъсн преискурantin үнар амтн баядг гермүд тосхлгъар күңәсн кәдлмшин тускар тосхуллжих болн бооцагъар-куундврәр тосхсн кәдлмшчир хоорнд тооца-авлца келгънә дара 1958 джил гаргъхми. 3

Олн-зүсн кев-янзта гермүдт амтн әзлжәх зә-ормин квадратн метрин преискурantin үн диглж, СССР-н Госстройла збвшләд, 1958 джилн июлин 1-шин күртл батлдж гаргъхта гидж союзн республиксин Министрмүдин Советмудт заххми.

Амтн баядг гермүд тосхлгъар күңәсн кәдлмшт бгх мөнгнә тооцана диг-дараг тосхлгъна чинринн бәдлүлдж, цаг-болзгнн әхрдулхин туск даалгъвриг чангъгадж бәдлүлдж болдгар кехми гидж СССР Госстройд болн СССР-н финансов министрствд даалгъхми.

33. Амтн баядг гермүд тосхлгъ олзлгълар государственн зура күңәлгън олн амтнә әдлахун, Советсин болн күч-кәлсчирин депутатрин баярн газрин Советсин, шишлик кәдлгдг территориальн тосхлгънн управленә гол-ах төрмүдин негнн гидж тоолхми.

Тосхлгънн-монтажн кәдлмшин зура күңәснд гаргъсн мөрдәр, кемр тосхлгъна организаце амтн баядг гермүд олзлгънд орулгъна зураг күңәсн цагт бгх диг-дара гаргъхми.

Балгъсар болн кәдлмшчирин поселкст амтн баядг гермүд тосхлгъ ясулгъна кергт, кәдлмшин күнд халхинн болн бийиннн үниг багърулхин тбләд тосхлгънн трестмүдиг болн управленьсиг дакад тосхлгъна индустри предпрятәсиг специализац болн хамцлгъ келгънн цаарандан кех селвг бгхми, амтн баядг гермүд олзлгънд орулгънн джилн туршарт теги әдләр келгънн тетгдгәр тосхлгънд үлдг сүл кәдлмшиг зурагъар цаглань күңәдг тәгсгәхми.

34. Амтн баядг гермүд тосхлгъна болн тосхлгъна материалмудин чинриг йоста кевәр бәдлүлгънн гидж компартәсин ЦК-т, союзн республиксин Министрмүдин Со-

ветст, партин крайкомст, обкомст болн горкомст, совнархозмудт, министрствд, обл (край) исполкомст болн горисполкомст, тосхлгънн предпрятәсин болн проектн организацсин гардәчирт болн инженерн-техническ кәдләчирт заххми.

Тосхлгъна болн тосхлгънн материалмудин чинр ясулгъгар күңәх темдгтә төрмүд 1958 джилн январь сарин 1-шин күртл батлдж гаргългънн союзнн республиксин Министрмүдин Советст, совнархозмудт болн күч-кәлсчирин депутатрин Советсин крайсин, областәсин, балгъсдин исполкомст даалгъдджана.

35. Дарук 3—4 джилмудт государственн, колхозн болн эврян бийдән гермүд тосхлгънд эвря чинрәрн, күн баяхд у зәйтә, тааста боллгъарн, зуран болн конструкцин шиндврәрн үлгүр-үзмдж болдгар, тосхлгънн арвәр кехин туск шин типовой проектәр 1958 джилд областәсин центрмуд деер болн ик балгъсар амтн баях гермүдин үзмдгтә тосхлгънн күңәхми гидж союзн республиксин Министрмүдин Советст совнархозмудт, обл (край) исполкомст, горисполкомст заххми.

36. Амтн баях гермүд тосхлгъна тускар гаргъсн зураг саянәр күңәхин тблә, терүнә үн багърулгъна болн чинр ясулгънн тблә республик, экономическ административн райсд, балгъсд, предпрятәс болн тосхлгъна организаце дунд социалистическ дбрлдә делгрүлгънн гидж республиксин крайсин, областәсин болн балгъсдин партиин, советск болн профсоюзн организацет селвг бгхми.

Амтн баядг гермүд тосхлгъар социалистическ дбрлдәнд дилләчирт СССР-н Министрмүдин Советин, союзн республиксин Министрмүдин Советсин болн ВЦСПС-н дамддж йовдг Улан тугмуд батлдж гаргъхми, дакад мөнгнә негдгч, хойрдгч болн гурвдгч мбрә гаргъхми.

Амтн баях гермүд тосхлгъар кех социалистическ дбрлдәнә туск Положенн, энүнд кедү тугмуд болн мбрән кедү мөнгнн гаргъхиг темдгдг, терүнд орлц республиксин Министрмүдин Советслә збвшләдг, СССР-н Госстройла болн СССР-н финансов Министрствлә хамдан батлдж гаргъхта гидж ВЦСПС-т даалгъхми.

* * *

Партиин, советск, профсоюзн, комсомольск организаце тосхачирин кесг олн әйрмслә, предпрятәсин болн учрежденьсин коллективслә хамдан эвряннн селвәртә чидлән, амтн баядг гермүд тосхлгънд баях цуг эв-аргънн гаргъдг авлгънур болн олзлгънур залцахх, ббрхн шидр джилмудт мана орн-нутгт гермүдин туст баях дуту-дундсиг уурулх—олн-амтнә гол-ах төриг әркдән уга күңәх гидж КПСС-н Центральн Комитет болн СССР-н Министрмүдин Совет иджәцхәнә.